

Public Health Wales statement on Novel Coronavirus (COVID-19) outbreak

This statement will be updated daily at 2pm

Updated: 2:00pm Thursday 2 July

PLEASE NOTE: This daily statement about the Public Health Wales response to Novel Coronavirus in Wales, which includes details of specific local outbreaks and incidents, is published at 2pm every day on the [Public Health Wales website](#).

Dr Graham Brown, Consultant in Communicable Disease Control at Public Health Wales said:

"The monitoring and case data emerging from the 2 Sisters plant in Llangefni, Anglesey remains consistently reassuring.

"Following the multi-agency Outbreak Control Team (OCT) meeting on Wednesday 1 July, a single additional case associated with the plant was reported. This brings the total number of positive cases associated with the factory and its workforce with a confirmed Novel Coronavirus (COVID-19) infection to a total of 217.

"This is good news and demonstrates that the control measures put in place following the concerted track and trace phase of the response has been effective. There is no evidence of sustained community transmission.

"I also want to emphasise that the actions taken by the OCT to isolate the workforce, with the full cooperation of the employer, is what has brought this outbreak under rapid control. As such, the formal testing phase of the outbreak response is now drawing to a close.

"It is important to reassure workers at the plant and the wider communities in Anglesey and Gwynedd that whenever a sustained and focused testing and contact tracing programme is put in place, it is wholly expected that we will identify additional positive cases. This does not mean that there has been a significant increase in the level of infection in the community as a whole, as the evidence presented to the OCT has demonstrated."

Dr Christopher Johnson, Consultant in Health Protection at Public Health Wales and Chair of the Outbreak Control Team (OCT) said:

"The multi-agency team managing the outbreak of Novel Coronavirus (COVID-19) associated with Rowan Foods Ltd in Wrexham has recorded a total of 283 positive cases of infection in the workforce since 8 June 2020.

"We have previously asked people who work at the site and couldn't attend for on-site sampling to come forward for testing, and they have. We are reporting a total increase of 46 cases recorded since Monday, but this does not mean that we have seen a jump in the level of infection in the last 48 hours. The majority of the increase is as a result of checking on-site sampling with results collected through community, home and drive-through testing centres, not new spread of infection.

"I want to reassure the workforce and wider community that the results we have identified are entirely what we would expect to see when a focused and robust testing regime is put in place.

"The OCT has received assurance from the employer and the Health & Safety Executive that the factory is taking all necessary precautions to protect its workforce. There continues to be no evidence that the infection is factory-based.

"The OCT will also continue to urge any remaining workers at the site who have not yet taken up the offer of testing to do so. We would also urge everyone to maintain two metres social distancing when outside of the home, to practice good hand hygiene and continue to self-isolate if they are unwell with symptoms of COVID-19."

In addition, Dr Robin Howe, Incident Director for the Novel Coronavirus (COVID-19) outbreak response at Public Health Wales, said:

"A total of 134 cases of COVID-19 have been reported in relation to the outbreak in the workforce associated with the Kepak Merthyr workforce.

"Investigations in this cluster continue, and updates will be issued in the coming days.

"The Food Standards Agency advise that it is very unlikely that you can catch coronavirus from food. COVID-19 is a respiratory illness. It is not known to be transmitted by exposure to food or food packaging.

"It is timely to remind everyone that we all have a vital role in preventing the spread of Coronavirus by always sticking to social distancing guidelines – that's staying two metres away from others and washing hands regularly.

"Public Health Wales welcomes the relaxation of lockdown measures, but reminds the public that we are not yet back to business as usual.

"We would urge members of the public to continue to stay local and avoid visiting locations, such as beaches, where proper social distancing is impossible to achieve.

"While shopping, members of the public should use contactless payment where possible, and reduce contact with goods. Where available, use sanitiser outside your home, especially as you enter a building and after you have had contact with surfaces. Avoid touching your face.

"Further relaxation of lockdown measures, including the lifting of the restriction on non-essential travel to around five miles, is planned for Monday 6 July, providing that community transmission continues to reduce.

"It is important to note that until a further announcement is made by Welsh Government, then the current measures remain in place - as a general rule, people should not travel more than five miles from home. This will help to reduce the risk of coronavirus spreading as people begin to travel more.

"Future relaxation of lockdown measures will also be dependent on everyone following advice set out in the 'Test, Trace, Protect' strategy, including self-isolating when required. Complying with social distancing and hygiene measures remains extremely important.

"Revised lockdown arrangements also apply to people in Wales who have been told to 'shield' from the virus. They are able to go outside and meet people from another household, provided they keep a two-metre distance.

"Contact tracing continues in Wales as part of the Welsh Government's 'Test, Trace, Protect' strategy. Contact tracing is the process of identifying people who have come in contact with an individual with Novel Coronavirus (COVID-19) in order to prevent the risk of others spreading the infection in our communities.

"Anyone who has a positive Novel Coronavirus (COVID-19) test will be contacted by a team of contact tracers, and asked for details of everyone they have had close contact with while they have had symptoms.

"Please keep a note of your activities so you can easily remember your whereabouts on a given day, along with who you were in contact with. This is for everyone's benefit and we are grateful for your continued cooperation.

"If you are asked to self-isolate, you should also comply with this request to prevent further spread of the virus.

"You do not need to have any concerns about providing names to the tracing team. Tracers are trained staff and personal information that you provide will be handled in line with data protection regulations and will not be shared widely.

"Information about the symptoms of Novel Coronavirus (COVID-19) to look out for is available on the Public Health Wales website, or members of the public can use the NHS Wales [symptom checker](#).

"Anyone experiencing Novel Coronavirus (COVID-19) symptoms can now apply for a home testing kit using the new UK online portal. For further information and a link to the booking website, visit: www.gov.wales/coronavirus or www.llyw.cymru/coronafeirws. This is supported by a national 119 phone service, through which people can also order a home test.

"Anyone with a suspected coronavirus illness should not go to a GP surgery, pharmacy or hospital. They should only contact NHS 111 if they feel they cannot cope with their symptoms at home, their condition gets worse, or their symptoms do not get better after seven days.

"Only call 999 if you are experiencing a life-threatening emergency, do not call 999 just because you are on hold to 111. We appreciate that 111 lines are busy, but you will get through after a wait.

Diweddarwyd: : *yp Dydd Iau Gorffennaf*

NODER: Cyhoeddir y datganiad dyddiol hwn am ymateb Iechyd Cyhoeddus Cymru i Coronafeirws Newydd yng Nghymru, sy'n cynnwys manylion am achosion a digwyddiadau lleol penodol, am 2pm bob dydd ar wefan [Iechyd Cyhoeddus Cymru](#).

Dywedodd Dr Graham Brown, Ymgynghorydd mewn Rheoli Clefydau Trosglwyddadwy yn Iechyd Cyhoeddus Cymru:

"Mae'r data monitro ac achos sy'n dod i'r amlwg o ffatri 2 Sisters yn Llangefni, Ynys Môn, yn parhau i fod yn galonogol.

“Yn dilyn cyfarfod aml-asiantaeth y Tîm Rheoli Achosion (OCT) ddydd Mercher 1 Gorffennaf, cofnodwyd un achos ychwanegol yn gysylltiedig â'r safle. Daw hyn â chyfanswm yr achosion positif sy'n gysylltiedig â'r ffatri a'i gweithlu gyda haint Coronafeirws Newydd (COVID-19) wedi'u cadarnhau i 217.

“Mae hyn yn newyddion da ac mae'n dangos bod y mesurau rheoli a roddwyd ar waith yn dilyn cam tracio ac olrhain pwrpasol yr ymateb wedi bod yn effeithiol. Nid oes tystiolaeth o drosglwyddo parhaus yn y gymuned.

“Rwyf hefyd am bwysleisio mai'r camau a gymerwyd gan yr OCT i ynysu'r gweithlu, gyda chydweithrediad llawn y cyflogwr, sydd wedi dod â'r achos hwn o dan reolaeth yn gyflym. O ganlyniad, mae cam profi ffurfiol yr ymateb i achosion bellach yn dirwyn i ben.

“Mae'n bwysig rhoi sicrwydd i weithwyr yn y ffatri a'r cymunedau ehangach yn Ynys Môn a Gwynedd, y byddwn yn disgwyl nodi achosion positif ychwanegol pryd bynnag y bydd rhaglen brofi ac olrhain cysylltiadau parhaus â ffocws yn cael ei sefydlu. Nid yw hyn yn golygu y bu cynnydd sylweddol yn lefel yr haint yn y gymuned gyfan, fel y mae'r dystiolaeth a gyflwynwyd i'r OCT wedi dangos.”

Dywedodd Dr Christopher Johnson, Ymgynghorydd Diogelu Iechyd yn Iechyd Cyhoeddus Cymru a Chadeirydd y Tîm Rheoli Achosion (OCT):

“Mae'r tîm amlasiantaeth sy'n rheoli'r achosion o Coronafeirws Newydd (COVID-19) sy'n gysylltiedig â Rowan Foods Ltd yn Wrecsam wedi cofnodi cyfanswm o 283 o achosion positif yn y gweithlu ers 8 Mehefin 2020.

“Rydyn ni wedi gofyn o'r blaen i'r bobl sy'n gweithio ar y safle nad oedd modd iddynt gael eu samplu ar y safle i ddod i gael eu profi, ac maen nhw wedi gwneud hynny. Rydym yn cofnodi bod cyfanswm cynnydd o 46 achos a gofnodwyd ers dydd Llun, ond nid yw hyn yn golygu ein bod wedi gweld naid yn lefel yr haint yn ystod y 48 awr ddiwethaf. Mae'r rhan fwyaf o'r cynnydd o ganlyniad i wirio'r samplu ar y safle gyda chanlyniadau'n cael eu casglu trwy ganolfannau profi cymunedol, yn y cartref a thrwy ffenest y car, ac nid oherwydd lledaeniad newydd yr haint.

“Rwyf am sicrhau'r gweithlu a'r gymuned ehangach bod y canlyniadau a nodwyd gennym yn union yr hyn y byddem yn disgwyl ei weld pan fydd trefn brofi gadarn â ffocws yn cael ei rhoi ar waith.

“Mae'r OCT wedi derbyn sicrwydd gan y cyflogwr a'r Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch fod y ffatri'n rhoi'r holl ragofalon angenrheidiol ar waith i ddiogelu ei gweithlu. Nid oes tystiolaeth mai'r ffatri yw tarddiad yr haint.

“Bydd yr OCT hefyd yn parhau i annog unrhyw weithwyr sydd ar ôl ar y safle, nad ydynt eto wedi manteisio ar y cynnig i gael eu profi, i wneud hynny. Byddem hefyd yn annog pawb i gadw pellter cymdeithasol o ddau fetr y tu allan i'r cartref, i ymarfer hylendid dwylo da a pharhau i hunanynysu os ydyn nhw'n sâl â symptomau COVID-19.”

Yn ogystal, dywedodd Dr Robin Howe, Cyfarwyddwr Digwyddiad ar gyfer yr ymateb i'r achos o'r Coronafeirws Newydd (COVID-19) yn Iechyd Cyhoeddus Cymru:

“Cofnodwyd cyfanswm o 134 o achosion o COVID-19 mewn perthynas â'r achosion yn y gweithlu sy'n gysylltiedig â gweithlu Kepak ym Merthyr.

“Mae ymchwiliadau yn y clwstwr hwn yn parhau, a chyhoeddir diweddariadau yn ystod y dyddiau nesaf.

“Mae'r Asiantaeth Safonau Bwyd yn cynghori ei bod yn annhebygol iawn y gallwch ddal coronafeirws o fwyd. Mae COVID-19 yn salwch anadlol. Ni ystyrir ei fod yn cael ei drosglwyddo trwy ddod i gysylltiad â deunyddiau pacio bwyd na bwyd.

“Mae'n adeg briodol i atgoffa pawb fod gennym ni i gyd rôl bwysig i'w chwarae wrth atal lledaeniad Coronafeirws trwy lynu wrth ganllawiau cadw pellter cymdeithasol bob amser – hynny yw, sicrhau eich bod yn cadw dau fetr oddi wrth bobl eraill a golchi eich dwylo yn rheolaidd.

“Mae Iechyd Cyhoeddus Cymru yn croesawu ymlacio'r mesurau cyfyngiadau symud, ond hoffwn atgoffa'r cyhoedd nad ydym wedi dychwelyd i fusnes fel arfer eto.

“Byddem yn annog aelodau'r cyhoedd i barhau i aros yn lleol ac osgoi ymweld â lleoliadau, fel traethau, lle mae'n amhosibl cadw pellter cymdeithasol priodol.

“Wrth siopa, dylai aelodau o'r cyhoedd ddefnyddio technoleg ddigyffwrdd wrth dalu lle bo hynny'n bosibl, a lleihau cysylltiad â nwyddau. Defnyddiwch hylif diheintio dwylo y tu allan i'ch cartref lle bo hwn ar gael, yn enwedig wrth i chi fynd i mewn i adeilad ac ar ôl i chi ddod i gysylltiad ag arwynebau. Osgowch gyffwrdd eich wyneb.

“Mae llacio'r mesurau cyfyngiadau symud ymhellach, gan gynnwys codi'r cyfyngiad ar deithio nad yw'n hanfodol i oddeutu pum milltir, ar y gweill ar gyfer dydd Llun 6 Gorffennaf, ar yr amod bod trosglwyddiad cymunedol yn parhau i leihau.

“Mae’n bwysig nodi hyd nes y gwneir cyhoeddiad pellach gan Lywodraeth Cymru, fod y mesurau cyfredol yn aros mewn grym - fel rheol gyffredinol, ni ddylai pobl deithio mwy na phum milltir o’u cartrefi. Bydd hyn yn helpu i leihau'r risg y bydd coronafeirws yn lledaenu wrth i bobl ddechrau teithio mwy.

“Bydd llacio’r mesurau cyfyngiadau symud yn y dyfodol hefyd yn dibynnu ar bawb yn dilyn y cyngor a nodir yn y strategaeth ‘Profi, Monitro, Olrhain’, gan gynnwys hunanynysu pan fo angen. Mae cydymffurfio â mesurau cadw pellter cymdeithasol a hylendid yn parhau i fod yn hynod bwysig.

“Mae’r trefniadau cyfyngiadau symud diwygiedig hefyd yn berthnasol i bobl yng Nghymru y dywedwyd wrthynt am ‘warchod’ eu hunain rhag y feirws. Gallant fynd y tu allan a chwrdd â phobl o gartref arall, ar yr amod eu bod yn cadw pellter dau fetr.

“Mae olrhain cysylltiadau yn parhau yng Nghymru fel rhan o strategaeth ‘Profi, Monitro, Olrhain’ Llywodraeth Cymru. Olrhain cysylltiadau yw'r broses o adnabod pobl sydd wedi dod i gysylltiad ag unigolyn â Coronafeirws Newydd (COVID-19) er mwyn atal y risg y bydd eraill yn lledaenu'r haint yn ein cymunedau.

“Bydd tîm o olrheinwyr cysylltiadau yn cysylltu ag unrhyw un sydd wedi cael prawf positif am Coronafeirws Newydd (COVID-19), a gofynnir am fanylion pawb y mae wedi bod mewn cysylltiad agos â nhw tra bod symptomau gyda nhw.

“Cadwch nodyn o'ch gweithgareddau er mwyn i chi allu cofio’n hawdd ble oeddech chi ar ddiwrnod penodol, ynghyd â gyda phwy yr oeddech mewn cysylltiad â nhw. Mae hyn er budd pawb ac rydym yn ddiolchgar am eich cydweithrediad parhaus.

“Os gofynnir i chi hunanynysu, dylech hefyd gydymffurfio â'r gofyniad hwn er mwyn atal y feirws rhag lledaenu ymhellach.

“Nid oes angen i chi fod ag unrhyw bryderon ynghylch darparu enwau i'r tîm olrhain. Mae olrheinwyr yn staff hyfforddedig a bydd yr wybodaeth bersonol rydych chi'n ei darparu yn cael ei thrin yn unol â rheoliadau diogelu data ac ni fydd yn cael ei rhannu'n eang.

“Mae gwybodaeth am symptomau Coronafeirws Newydd (COVID-19) i gadw llygad amdanynt ar gael ar wefan Iechyd Cyhoeddus Cymru, neu gall aelodau'r cyhoedd ddefnyddio [gwiriwr symptomau](#) GIG Cymru.

“Gall unrhyw un sy’n profi symptomau Coronafeirws Newydd (COVID-19) nawr wneud cais am becyn prawf cartref gan ddefnyddio porth ar-lein newydd y DU. I gael rhagor o wybodaeth a dolen i'r wefan archebu, ewch i: [www.llyw.cymru/coronafeirws](#) neu [www.gov.wales/coronavirus](#). Cefnogir hyn gan wasanaeth ffôn 119 cenedlaethol, lle gall pobl hefyd archebu prawf cartref.

“Ni ddylai unrhyw un yr amheuir bod ganddo/ganddi salwch coronafeirws fynd i bractis meddyg teulu, fferyllfa nac ysbyty. Dim ond os yw'n teimlo na all ymdopi â'i symptomau gartref, fod ei gyflwr yn gwaethygu, neu os nad yw ei symptomau’n gwella ar ôl saith niwrnod y dylai gysylltu â NHS 111.

“Peidiwch â ffonio 999 oni bai eich bod yn profi argyfwng sy’n peryglu bywyd. Peidiwch â ffonio 999 dim ond oherwydd eich bod yn aros i 111 ateb eich galwad ffôn. Rydym yn deall bod llinellau 111 yn brysur, ond bydd rhywun yn ateb eich galwad ar ôl i chi aros.

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Iechyd Cyhoeddus
Cymru

Public Health
Wales